



בית ספר קהילתי
מולדת
ברוח הפדגוגיה החברתית

“לֵךְ לֵךְ מֵאַרְצְךָ
וּמִמְּוֹלָדְךָ וּמִגִּיְתָא אֲבִיךָ
אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֶרְאֶךָ.”

בראשית, יב', א'



סיפורי עליות משפחתיים

תלמידי ביתה ה' גפן

בית "ס מולדת

באר שבע

דבר המחנכות

במסגרת שיעורי שפה, למדו התלמידים על העליות השונות לארץ. בכדי להכיר מקרוב ובאופן מוחשי את הנושא, יצאו התלמידים לראיין את אחד מבני המשפחה שעלה ארצה ולחקור את סיפור העלייה שלו (או להביא את סיפורם האישי- מי מהם שעלה ארצה בעצמו).

המחקר כלל- כיצד נראו חיי המשפחה בארץ המוצא, את הסיבות לעלייה, על הרפתקאות שעברו בדרך וגם קשיי ההתאקלמות בארץ.

מתוך הראיון יצרנו טקסט- כנראה בגלל שהנושא קרוב לליבנו ומעורר גאווה במשפחה שלנו, הכתיבה זרמה יותר מבדרך כלל והצלחנו לייצר טקסטים איכותיים!

את הסיפורים ערכנו בספר אחד, המבטא פסיפס מרתק של מגוון סיפורים ממדינות שונות, עליות שהתרחשו בתקופות שונות ובני משפחותינו שהתמודדו עם אתגרים משותפים וגם ייחודיים לכל סיפור.

באמצעות סיפורי העלייה למדנו ממקור ראשון על ההיסטוריה המרתקת של עמנו- נוכחנו לראות את הכח העצום המשותף לכל העולים, כח שהניע אותם לעזוב את חייהם בארץ אחרת ולהצטרף למפעל המשותף- לבנות את הארץ ולהיבנות בה.

ניתן להבחין בשונה בין כל סיפור וסיפור אך במשותף נוצרת יחד מפה אחת של קיבוץ גלויות וחיים משותפים בחברה הישראלית.

אנו חשים גאווה והודיה עצומה לבני משפחותינו על המעשה האמיץ שקיימו ובזכותם אנו חיים היום יחד בארצנו האהובה, מדינת היהודים.

*בחלק מסיפורי העלייה עלו מושגים שהיו חדשים לתלמידים ואליהם הוספנו הערת שוליים המפרשת את המושג בשפת התלמידים.

סיגל, טלי ותמר.

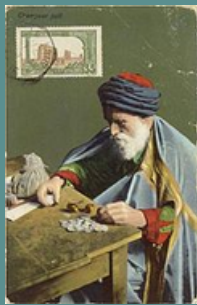
דבר התלמידים

במסגרת פרויקט בנושא העליות, אנו התלמידים ראינו את אחד מבני המשפחה שעשה עלייה.

התחלנו לראיין את אחד מבני המשפחה שלנו שעלה ארצה מארץ אחרת לישראל, שאלנו שאלות ולאחר מיכן רשמנו את התשובות שקיבלנו כסיפור עלייה מוגמר, כל זה לקח לנו כחודשיים.

במהלך הריאיון הרגשנו שאנו יותר מתקרבים למשפחתנו ומגלים דברים שלא הכרנו וידענו. בנוסף הכרנו גם את השורשים של החברים שלנו, מה מוצאם, מהיכן עלו בני משפחתם ועזרנו להם לשפר את טיב הריאיון וכיצד להפוך אותו למפורט יותר. (למידת עמיתים).

פרויקט זה היה מאוד חשוב ומשמעותי עבורנו, הוא תרם ועזר לנו להכיר טוב יותר את בני משפחתנו ולהעמיק את הקשר המשפחתי.



"ומכל האלויות ועם כל הבעיות..."



"שייר השייכה" / עלי מוהר

"עוד לפני הפלישה של הנאצים למרוקו הם שקלו לעלות לארץ בשל ציונות אך לא היה להם מספיק אומץ לעשות את זה, אך הלחץ של הנאצים בסופו של דבר הוביל לבריחה שלהם בלילה והם השאירו אחריהם את כל רכושם"

"הם חיו בין מוסלמים, היחסים בין המוסלמים ליהודים היו טובים עד שב1979 התחלף המשטר, המלך נפל, וקם משטר איסלמי קיצוני ואז היהודים התחילו לפחד כי הם חששו שלא יהיה להם טוב כמו בימי המלך לכן הוא ברח."

"בברית המועצות לשעבר סבתי הרגישה שחסר בבית המון דברים כמו: אוכל, עבודה ועוד."

"הייתה מלחמה באלג'יר כי הערבים לא אהבו את היהודים ומה שהיה להם הכי קשה זה שהאח הבכור של סבתא שלי היה בן 12 והוא חזר מבית ספר והערבים הרביצו לו ושברו לו את כל הגוף בגלל שהוא יהודי, הוא היה מאושפז חצי שנה עם גבס אז ההורים של סבתא שלי החליטו לעלות לארץ כי הבטיחו להם שבארץ אף אחד לא יתעלל בהם."

"כל הזמן במרוקו הציקו להם כשקראו תורה מפני שהם יהודים."



סיפור העלייה של רחמים אביטן סבא של נועה ליסבן

סבא שלי מצד אמא, רחמים אביטן, עלה ממרוקו מהעיר ווארזאזאד, כשהוא עלה לארץ הוא היה בן 13, והוא עלה בשנת 1962. הוא עלה יחד עם משפחתו לארץ ישראל באמצעות מטוס, סבי ומשפחתו נהנו מהדרך ומהנופים בדרך לארץ ישראל. סבי ומשפחתו היו ציונים[1] וסבי ממש התרגש להיות בדרך לישראל. סבי ומשפחתו עלו לארץ מפני שאהבו את ארץ ישראל, והם יהודים. כל הזמן במרוקו הציקו להם כשקראו תורה מפני שהם יהודים. במרוקו הם הרגישו שזה לא הבית שלהם והלב שלהם אמר שבישראל הם ירגישו שהם יותר בטוחים וזה יהיה הבית שלהם. לפני שהגיעו לישראל הם שמעו שבעם ישראל הקדוש ברוך הוא בחר ושזה העם הנבחר וששם אין אנטישמיות[2] כלפי יהודים. כשהם הגיעו לארץ ישראל הם התגוררו למשך 15 שנה בבאר שבע. ההתאקלמות בארץ הייתה קשה מפני שלא ידעו ממש את השפה, והיה להם קשה למצוא עבודה. סבא שלי אהב מאוד בארץ ישראל את המקומות הקדושים לעם ישראל, למשל: הכותל, בתי הכנסת, החגים, והוא מאוד אהב לקרוא בתורה. הם התקשו לדעת את השפה המדוברת, הם ידעו קצת. כשהם היו במרוקו הם דיברו קצת בעברית, הם התקשו למצוא עבודה. סבי עכשיו מנהל שני מלונות באשקלון. במרוקו היה חג אחד של המלך והם היו עושים על האש ואכלו מופלטות. וסבא שלי אמר שזה היה חג כייף אבל בישראל החגים יותר יפים וכיפים. סבי לא כל כך מתגעגע למרוקו, מכיוון שבמרוקו סבי הרגיש שזה לא הבית שלו, סבי היה יהודי ופעם במרוקו כולם שנאו יהודים.

[1] ציונות -

תנועה

לאומית

התומכת

בקיום בית

לאומי לעם

היהודי בארץ

ישראל.

[2] אנטישמיות

- שנאה

המכוונת כלפי

יהודים



סיפור העלייה של הרצל משיח סבא של יפה הכנס

בחרתי לראיין את הרצל משיח סבא שלי, הוא סיפר לי את סיפור העלייה שלו לארץ.

הוא עלה מאיראן מהעיר טהרן. כשהוא עלה הוא היה בן 19 בשנת 1979. הוא עלה לארץ לבד אבל אחותו עלתה לפניו והוריו אחריו. הוא עלה באמצעות מטוס.

מכיוון שזה היה המטוס האחרון לא היה זמן להתעכב, לכן ביקשו מהנוסעים להעמיס את המזוודות למטוס בעצמם. המטוס עמד להמריא ואז אנשי הביטחון גילו שסבא נשאר בחוץ. הם החזירו את המדרגות של המטוס כדי שיוכל לעלות. הם החליטו לעלות לארץ כי באיראן הייתה מהפכה והוא היה צריך להתגייס לכן הוא זייף דרכון ובעזרתו הוא ברח במטוס האחרון של אל על ארצה. הם חיו בין מוסלמים, היחסים בין המוסלמים ליהודים היו טובים עד שב-1979 התחלף המשטר, המלך נפל, וקם משטר איסלמי קיצוני ואז היהודים התחילו לפחד כי הם חששו שלא יהיה להם טוב כמו בימי המלך לכן הוא ברח. הם שמעו על המלחמות שהיו בארץ והם שמעו מהמשפחה שהייתה בארץ שזאת ארץ יפה. כשהם הגיעו לארץ הם התגוררו בבאר שבע עד היום. ההתאקלמות בארץ הייתה קשה כי הוא היה צריך ללמוד שפה חדשה והכל היה זר. הוא אהב את תל אביב כי היא הזכירה לו את העיר בה הוא גר באיראן. היה לו קשה ללמוד את השפה ולהשתלב בחברה. באיראן הם היו חוגגים את החגים כמו בארץ. הם היו הולכים לבתי כנסת ועושים ארוחה חגיגית. הוא מתגעגע לאוכל ולזכרונות ילדותו.



סיפור העלייה של פרננדו קפלן אבא של אסתר קפלן

בחרתי לראיין את פרננדו קפלן, אבא שלי.

הוא עלה מארגנטינה, מהעיר סן מרטין.

הוא היה בן 13 וזו הייתה שנת 1990.

הוא עלה יחד עם המשפחה שלו באמצעות מטוס.

הטיסה הייתה מאוד ארוכה, הם טסו מארגנטינה לברזיל. בנמל התעופה ריו, הם חיכו 20 שעות בנמל התעופה. אח שלו הלך לאיבוד לשלוש שעות והרבה אנשים חיפשו אותו והיה מלחיץ והוא לא ידע את השפה המקומית, בסוף איש שירות של נמל התעופה מצא אותו. מריו בברזיל הם טסו לקופנהגן דנמרק, טיסה של 12 שעות ולאחר מכן עוד 5 שעות טיסה לישראל. וזו הייתה הטיסה הראשונה שלו.

המשפחה עזבה את ארגנטינה-הם הרגישו טוב שם, הם אהבו את המדינה והיו להם חיים סבירים. לסבא שלי הייתה חברת הגברת קול (סאונד) וסבתי הייתה עובדת איתו אבל הם ידעו כל הזמן שיום אחד יעלו לארץ. משפחתו של אבי החליטה לעלות לארץ כי-ההורים של אבי האמינו שמקומם של היהודים בארץ ישראל.

אבי קיבל חינוך יהודי, היה לו ידע על ארץ ישראל, בנוסף הוא שמע סיפורים מאנשים שהיו בארץ או אנשי סוכנות[1] שמסבירים על החיים של העולים לישראל, שהחיים שונים למי שמגיע ממדינה שאין לה סכסוכים עם אוכלוסיות שונות כמו שיש בישראל. הכינו אותם מבעוד מועד.

כשהם הגיעו לארץ הם התגוררו במרכז קליטה[2]- מבשרת ציון למשך 4 שנים.

הייתה להורים שלו התאקלמות לא הכי קלה כי הם מבוגרים ולא ידעו את השפה, אבל הם מצאו עבודה וזה עזר להם להתאקלם ולאבא היה יותר קל כי הוא ידע עברית והתחבר עם ילדים מהמרכז קליטה.

הם אהבו מאוד שזו מדינה יהודית, מתקדמת, שלא מפחיד לצאת לרחוב.

היה להם קשה -מזג האוויר היה מאוד שונה וחם ממה שהכירו בארגנטינה. אבי סיפר שהם חגגו את החגים בקהילה היהודית, הם ציינו שם חגים יהודיים כמו שמציינים בארץ כל הקהילה יחד. היה בית כנסת בשכונה שלהם שהיה גם מרכז קהילתי של היהודים שם היו מתפללים. בחנוכה היו מכינים סופגניות והיו ממלאים אותם בריבה ומדליקים חנוכייה, וסבא שלי בספירת העומר לא התגלח 50 ימים.

אבא שלי היה מתגעגע ללכת עם סבא שלי למשחקים של סן לורנצו (קבוצת כדורגל בארגנטינה) ואבא שלי מאוד אהב ללכת לשם ולצפות בהם משחקים והוא מאוד אוהב בכללי כדורגל והוא עד היום צופה דרך הטלוויזיה במשחקים של סן לורנצו, ואבא שלי אמר פעם הבאה שנטוס לארגנטינה נלך כולנו יחד למשחק.

[1]הסוכנות
היהודית-
ארגון יהודי
שפועל בכל
העולם ועוזר
ליהודים
לעלות
לארץ.
[2]מרכז
קליטה-
מרכז שאליו
מגיעים
עולים
חדשים
בתקופה
הראשונה
בארץ, יחד
הם
מתמודדים
עם קשיי
הקליטה.



סיפור העלייה של קרול רוזנבלט *סבתא רבתא של איזאל קאלו*

בחרתי לראיין את סבתא רבתא שלי קרול רוזנבלט מצד אמא.

היא עלתה לארץ מארצות הברית בשנת 1974 יחד עם שלושת ילדיה המתבגרים. הם הגיעו במטוס ובמטוס הגישו להם שקשוקה והם היו המומים ולא הבינו איך לאכול את זה.

הם החליטו לעלות לארץ מתוך ציונות[1] ותחושת שליחות יהודית. בארצות הברית הם הרגישו מצוין אבל הייתה חסרה להם יהדות. עוד לפני שהם הגיעו הם שמעו על הפירות הטעימים והחופים היפים של ישראל. כשהם הגיעו לארץ התגוררו במרכז קליטה[2] למשך שנה וארבעה חודשים. ההתאקלמות בארץ הייתה מעניינת- הם אהבו מאוד את האוכל הטעים ואת החופים היפים, היה להם קשה לחשב משקלים ומרחקים בגלל יחידות מידה שונות כגון סנטימטר מול אינץ' וקילו מול פאונד.[3]

בפורים בארצות-הברית הם היו מחלקים משלוחי מנות לשכנים גויים שלהם ומספרים להם שבניגוד להאלווין[4] שמתחפשים והולכים מבית לבית לבקש ממתקים- בפורים מתחפשים ומחלקים ממתקים מבית לבית. היא הכי מתגעגעת לדונאטס טריים שאין להשיג בארץ עד היום[5].

[1] ציונות-

תנועה לאומית

התומכת

בקיום בית

לאומי לעם

היהודי בארץ

ישראל

[2] מרכז

קליטה-מרכז

מגורים

לעולים

חדשים

[3] אינץ' -

יחידת מידת

אורך בארה"ב

ופאונד-

יחידת מידת

משקל

בארה"ב.

[4] האלווין- חג

נוצרי ובו יש

מנהג

להתחפש

ולבקש

ממתקים

מבתי השכנים.



סיפור העלייה של אירנה סלוצקי *אמא של איאור סלוצקי*

אמא שלי, שמה אירנה. עלתה אוקראינה מהעיר וויניצה, היא הייתה בת 11 וזו הייתה שנת 1990. היא עלתה לארץ ביחד עם אמא, אבא, אח שהוא היה בן 9 ועם סבתא. הם עלו לארץ באמצעות מטוס ורכבת. בדרך לארץ ישראל קרה משהו מעניין. לאמא הייתה כלבה קטנה בת חצי שנה שעלתה יחד איתם לארץ. המשפחה נסעה דרך רומניה וברומניה החיילים בשדה תעופה לא רצו לאשר לכלבה לעלות למטוס. כשאמא ואחיה בכו מאוד, החיילים ריחמו על הילדים ואישרו לכלבה לעלות למטוס. המשפחה של אמא שלי החליטה לעלות לארץ כי סבתא שלי הייתה ציונית[1] מגיל צעיר ובאותו זמן אישרו ליהודים לעלות לישראל ולא עשו עם זה בעיות. סבתא הייתה בעניינים של מה שקורה בישראל בסוד, כי אסור היה להתעניין יותר מדי. כשהם עזבו את אוקראינה הם הרגישו חוסר ביטחון ביום שאחרי ופחות ופחות שייכים למדינה. אמא של אמא שלי (סבתא) עבדה כמנהלת חשבונות וסבא עבד כמהנדס מכונות. הם שמעו על ישראל שזו מדינת יהודים והם ידעו שחיים פה יהודים מכל העולם. כשהם הגיעו לארץ ישראל הם גרו בדירת שכירות למשך שלוש שנים. ההתאקלמות[2] בארץ ישראל הייתה מאוד קשה, ההורים של אמא לא מצאו עבודה ולא ידעו את השפה ואבא של אמא חלה וזה השפיע על כל המשפחה. אמא שלי התחברה מאוד לחברים החדשים שהכירה בבית הספר. לאמא היו שתי חברות ישראליות בכיתה והם גרו באותו בניין. בנוסף היו שתי חברות עולות חדשות, אחד החברים העולים היה ילד שהוא היום אבא שלי. היה להם ממש קשה למצוא עבודה, לימוד השפה ומזג האוויר היה חם מאוד רוב חודשי השנה. אגב, באוקראינה בחג פסח הם היו מקבלים במשלוח מעיר אודסה מצות ובחנוכה סבתא הייתה מחלקת לנכדים דמי חנוכה. בחגים הייתה הרגשה נעימה, סבתא סיפרה על החגים היהודים, איך חגגו יהודים בילדות של סבתא באוקראינה. הם היו מתגעגעים ממש למזג האוויר המצוין באוקראינה וסבתא שלי מתגעגעת לעיר עצמה, לרחובות והפארקים.

[1] ציונות -

תנועה שתמכה

בהקמת מדינה

יהודית בארץ

ישראל

[2] ההתאקלמות -

התרגלות

והשתייכות

למקום חדש.



סיפור העלייה של סוזן דלויה סבתא של אבישיל אבחי

אני בחרתי לראיין את סוזן דלויה, סבתא שלי.
היא עלתה ממרוקו מהעיר מרקש, בשנת 1962. היא הייתה בת 6 ועלתה עם משפחתה - 8 אחים ואחיות ושני הורים וסבתא שלה.
הם הגיעו לישראל במטוס, המשפחה התרגשה מאוד לקראת העלייה - לראות את הארץ ומה שיש בה.
הסיבה העיקרית לעלייה הייתה אנטישמיות, יהודים הרגישו נרדפים, לא רצויים, הם פחדו שיהרגו אותם. הם שמעו שהארץ קדושה ובטוחה ושקטה. בני הדודים שלה, חברים שלה וכל מי שהיא הכירה, עלה לארץ. הם עזבו את מרוקו ומאז התגעגעו לחברים אבל בתוך תוכם לא היה להם חיבור למרוקו. כשהם הגיעו לארץ הם התגוררו בבאר שבע בשכונת נווה נוי למשך 5 שנים. ההתאקלמות בארץ הייתה קשה במיוחד, השפה - בגנים דיברו עברית והיא לא הבינה כלום, לאט לאט הם למדו את השפה. המצב הכלכלי היה קשה מפני שרק אבא עבד וזה קשה לפרנס 8 ילדים. הם אהבו שאכלסו אותם ביחד עם בני דודים ומשפחה מורחבת. במרוקו הם חגגו את פסח, את ליל הסדר פעמיים מפני שהם היו בגולה, אבל הכל היה בשמחה ובכיף, והכל היה כמו בארץ וסבתא שלי הכי אהבה את ראש השנה מפני שכולם הלכו לבית כנסת והתפללו. השפה שהם דיברו בבית בישראל הייתה צרפתית, עברית וערבית, והאוכל האהוב עליה היה ספינג'.